

A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden myyminen

VD/6891/02.05.03.01/2020

RV/K-ML/RK-K/SV/TK/AP/HY-L

A-Tulkkaus Oy on tulkitsemis- ja kääntämispalveluita sekä niitä tukevia toimintoja tuottava Vantaan kaupungin konserniyhtiö. Yhtiö toimii sidosyksikkönä sen omistajina oleville hankintayksiköille. Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 99,6 %. Muut osakkaat ovat Helsinki, Espoo ja Kerava sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (jäljempänä "HUS"), joista kullakin on omistuksessaan yksi osake.

Yhtiön liikevaihto on ollut tilinpäätöksen 2019 mukaan tilikaudella 2019 noin 8 milj. euroa ja tilikauden voitto noin 320 000 euroa. Yhtiön oma pääoma on 1,7 milj. euroa. Liikevaihdon kertymä tilikaudelta 2019 jakautuu omistaja-asiakkaiden ja muiden asiakkaiden välillä seuraavasti: Helsinki 2,75 milj. euroa (34,5 %); HUS 2,34 milj. euroa (29,3 %); Vantaa 2,15 milj. euroa (26,9 %); Kerava 0,28 milj. euroa (3,6 %); Espoo 0,26 milj. euroa (3,2 %) ja muut asiakkaat 0,2 milj. euroa (2,5 %).

Yhtiö tuottaa valtaosan palveluistaan omistajiensa sosiaali- ja terveystalvvelujen tuottajille. Tulkkaukspalveluiden kysyntä Suomessa on kasvanut voimakkaasti maahanmuuton kasvun myötä, minkä vuoksi toimintaympäristön muutos on edellyttänyt yhtiöltä viime vuosina panostamista erityisesti tilaustoininnan kehittämiseen. Teknologian hyödyntämisen takia alan palvelut muuttavat muotoaan ja tulkkaukspalvelujen tuottavuus kasvaa ja palveluiden hinnat laskevat. Henkilöstön toiminta tehostuu myös tulkkauksen tilaajien ja laskujen käsittelijöiden osalta.

Koronavirustilanne on kasvattanut voimakkaasti asiakkaiden tarvetta etätulkkaukseen. Asiakkaat ovat luoneet kiireellisesti erilaisia etäpalveluiden tuottamisprosesseja, joista osa jäänee käyttöön myös koronavirustilanteen päättyessä. Asiakkaiden palvelutarpeiden muutos läsnäoloa vaativasta tulkkauksesta etätulkkaukseen tulee jäämään osin pysyväksi ja paine etätulkkaukseen kasvaa myös siksi, että sen hinta on paljon edullisempi läsnätulkkaukseen verrattuna. Lisäksi etätulkkaukseen palvelumuotona paljon ketterämpi, koska tulkin voi saada hyvinkin nopeasti.

Painopisteen siirtyminen etätulkkaukseen tarkoittaa muutoksia myös yhtiön palveluiden toteuttamisessa sekä hinnoittelun voimakasta muutosta. Tämän lisäksi yhtiön on investoitava tarvittaviin ohjelmistoihin, jotka ovat yhtiölle välttämättömiä etätulkkaukspalveluiden kysyntään vastaamiseksi. Toiminnan painopisteen muuttaminen edellyttäisi voimakkaita muutoksia yhtiön henkilöstörakenteeseen, sillä mobiiliteknologiaa hyödyntävä etätulkkaukspalvelujen tuottaminen automatisoi monia työvaiheita, joihin tarvitaan tällä hetkellä henkilöresursseja. Lisäksi yhtiö tarvitsisi uutta osaamista it-puolelle.

Toimialalla tapahtuneen muutoksen vuoksi omistajat ovat arvioineet, tulevatko ne jatkamaan yhtiön omistajana vai tulisiko omistajien hankkia palvelut jatkossa muulla tavalla kuin omistamansa sidosyksikön kautta. Nykyisten omistajien omistuksen säilyttäminen A-Tulkkauk Oy:ssä ei ole välttämätöntä, koska tulkkaukspalvelut eivät ole omistajien ydintoimintaa. Vantaan kaupungin taloudellinen tilanne ja kaupungin lähivuosien investointitarve ei mahdollista osallistumista yhtiön investointien rahoittamiseen. Lisäksi hankintayksikköjen omistajuus ja sidosyksikköasemaan liittyvät reunaehdot asettavat haasteita A-Tulkkauk Oy:n toiminnan kehittämiseksi, sillä sidosyksikkönä yhtiö ei voi myydä palveluitaan muille kuin omistajana oleville hankintayksiköille.

Parhaaksi vaihtoehdoksi A-Tulkkkaus Oy:n toiminnan uudistamiselle on arvioitu omistuksesta luopuminen. Vantaan kaupunginhallituksen **konsernijaosto** päätti 11.5.2020 § 7 edetä omistuksesta luopumisen valmistelussa. Myös HUS:n konsernijaosto on 3.6.2020 § 34 tehnyt vastaavan päätöksen asiasta ja muut pienosakkaat ilmoittaneet halukkuutensa omistuksesta luopumiseen.

Osakkeiden myynti

Jatkovalmistelussa osakkeiden myynti ja sitä seuraava erillinen palveluhankinnan kilpailuttaminen on valikoitunut parhaaksi tavaksi toteuttaa yhtiön omistuksesta luopuminen. Tähän vaihtoehtoon liittyvät kilpailutusriskit ovat pienemmät ja eteneminen palveluhankinnan kilpailutuksessa suoraviivaisempaa, kun kilpailutukseen ei kuulu osakekaupan osuutta.

Tulkkkaus toimialan suurimmilta toimijoilta on tiedusteltu kesällä 2020 kiinnostusta osakkeiden ostamiseen. Näistä toimijoista yksi on päättänyt jättämään indikatiivisen tarjouksen, jonka pohjalta on käynnistetty jatkoneuvottelut.

Osakkeet esitetään myytäväksi Tulka Oy:lle. Tulka Oy on tulkkauspalveluita tuottava yritys, joka on erityisesti kehittänyt sähköisten alustojen, kuten mobiiliapplikaation, kautta tapahtuvaa tulkkaustoimintaa.

Vantaan kaupunki pääomistajana allekirjoittaa myyjän vakuutusten ja muiden kauppaehtojen osalta laajemman kauppakirjan. Muut vähäisen osuuden omistavat osakkaat allekirjoittavat ehdoiltaan yksinkertaisemman kauppakirjan.

Vantaan kaupungin osalta kauppahinta on 2,85 milj. euroa. Pienosakkaiden osalta kauppahinnaksi on neuvoteltu 2 850 euroa.

Myyntipäätöksen täytäntöönpanon ehtona on, että kaikki osakkeenomistajat päättävät myynnistä ja allekirjoittavat kauppakirjan. Lisäksi muiden osakkaiden kuin Espoon osalta päätöksen täytäntöönpano edellyttää päätöstä suorahankinnasta ostajalta siihen saakka, kunnes osakkaat ovat kilpailuttaneet tulkkauspalveluiden hankinnan.

Kaupan täytäntöönpano edellyttää myös ostajan hallituksen lopullista päätöstä kaupasta.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen toimialassa todetaan, että yhtiön toimialana on tuottaa palveluita vain julkisille hankintayksiköille. Lisäksi osakkeita voi toimialamääräyksen mukaan luovuttaa vain hankintalain mukaisille hankintayksiköille. Tämä yhtiöjärjestyksessä tuleva muutos tulee muuttaa ennen kaupan täytäntöönpanoa, koska ostaja ei ole hankintayksikkö.

Suorahankinta ostajalta

Osakekaupan täytäntöönpanon ehtona on, että palveluja käyttävät osakkeenomistajat tekevät suorahankintasopimuksen ostajan kanssa siksi ajaksi, kunnes palveluhankinta kilpailutetaan. Vantaalla suorahankinnasta päättää kaupunginhallitus.

Tulkkauspalveluiden tarve on tarpeellinen ja jatkuva myös A-Tulkkkaus Oy:n osakkaiden myynnin jälkeen. Osakkeiden myynnin jälkeen osakkaat eivät voi enää käyttää A-Tulkkkaus Oy:n palveluja sidosyksikköasemaan perustuen. Osakkeiden myynnin jälkeen on tarkoituksena, että Helsinki, Vantaa, Kerava ja HUS alkavat valmistelevaan yhteishankintana kokonaisuutta tulkkauspalveluiden hankinnasta.

Valmistelussa olevasta tulkkauspalveluiden yhteishankinnasta on julkaistu ennakkoilmoitus HILMA-ilmoituskanavassa. A-Tulkkaus Oy:n osakkaiden myynnin ja uuden tulkkauspalveluiden kilpailutuksen väliin jää siirtymäaika. Laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (jäljempänä hankintalaki) 40 §:ssä todetaan suorahankintaperusteena, että hankintayksikkö voi valita suorahankinnan, jos sopimuksen tekeminen on ehdottoman välttämätöntä, eikä säädettyjä määräaikoja voida noudattaa hankintayksiköstä riippumattomasta, ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuneen äärimmäisen kiireen vuoksi. A-Tulkkauksen osakkeiden myynti aiheuttaa sen, että A-Tulkkaus Oy ei ole enää in-house yksikkö päätöksessä mainituille hankintayksiköille. Hankintayksiköt ovat lainsäädännön taholta velvollisia tarjoamaan tulkkauspalvelua omissa toiminnoissaan myös siirtymäaikana.

Osakkeiden myyntiin liittyen muut osakkaat pl. Espoo, joka ei ole käyttänyt A-Tulkkaus Oy:n palveluita viime vuosina, tekevät päätöksen tulkkauspalveluiden suorahankinnasta edellä mainituilla hankintalain perusteilla A-Tulkkaus Oy:n osakkeiden ostajalta siksi ajaksi, kun tulkkauspalveluiden kilpailutusta valmistellaan. Osakkaiden nykyiset palvelusopimukset A-Tulkkaus Oy:n kanssa päättyvät suorahankintasopimuksen allekirjoituksiin.

Suorahankintasopimus päättyy, kun tulkkauspalveluiden kilpailutusta koskeva tuleva hankintasopimus on allekirjoitettu, kuitenkin viimeistään 31.12.2021. Suorahankinnan ennakoitu arvo on edellä esitettyjen kunkin omistajan A-Tulkkaus Oy:ltä vuonna 2019 tekemien ostojen suuruinen.

Valtiontukiarvio

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen valtiontukea koskevan artiklan 107(1) mukaisesti tuki on kielletty, jos kaikki seuraavat kriteerit täyttyvät yhtäaikaaisesti:

- (1) julkisia varoja kanavoidaan muodossa tai toisessa taloudellista toimintaa harjoittavalle yritykselle,
- (2) tämä taloudellinen tuki suosii jotakin yritystä tai tuotannonalaa,
- (3) taloudellinen tuki vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, sekä
- (4) taloudellinen tuki vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

EU:n valtiontukisääntöjen mukaan julkisena tukena ei huomioida sellaista toimenpidettä, joka on toteutettu markkinaehtoisesti. Arviointiin sovelletaan ns. markkinataloustoimija-periaatetta. Periaatteen mukaan yrityksille ei saa antaa viranomaisen toimesta sellaisia taloudellisia etuja, joita yksityinen toimija ei viranomaisen asemassa toimiessaan olisi myöntänyt yritykselle. Julkisyhteisöjen toteuttamat taloudelliset toimenpiteet eivät ole valtiontukea, eivätkä näin ollen johda taloudellisen edun myöntämiseen, jos niissä noudatetaan tavanomaisia markkinaehtoja.

Julkisyhteisön myyntitoimenpiteissä valtiontukiproblematiikka voisi tulla kyseeseen muun muassa alihintaisesta kauppahinnasta sovittaessa. Vakiintuneen yrityskauppamenettelyn huolellinen noudattaminen eli kaupan kohteen arvioinnin ja erillisen arvonmäärityksen tekeminen on omiaan varmistamaan markkinaehtoisten kaupan ehtojen muodostumisen. Näin toimittaessa kaupan osapuolet pyrkivät kaupassa parhaan mahdollisen tuloksen syntymiseen. Tämä estää tukielementin syntymisen järjestelyn yhteydessä. Mikäli prosessissa on mukana useampi potentiaalinen ostajataho tarjoamassa, vahvistaa tämä markkinaehtoisuutta.

Vantaan kaupunki on teettänyt A-Tulkkaus Oy:n arvosta arvonmäärityksen ja valtiontukisäännösten noudattamisen arvioinnin ulkopuolisella tilintarkastusyhteisöllä. Esitetty kauppahinta on arvonmäärityksen mukainen. Lisäksi kaupan ehtojen markkinaehtoisuutta vahvistaa se, että toimialan merkittäville toimijoille on tarjottu mahdollisuus osallistua tarjoajana myyntiprosessiin. Kauppahintaan ei siten sisälly kiellettyä valtiontukea, koska valtiontukea koskevat kriteerit eivät täyty.

Toimivalta

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 5 momentin 20-kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää konsernijaoston esityksestä osakkeiden ja osuuksien myymisestä.

Konsernijaosto 9.11.2020 § 3

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) kaupunki myy omistamansa A-Tulkkaus Oy -nimisen yhtiön osakkeet eli yhteensä 1006 osaketta velattomaan kauppahintaan 2,85 milj. euroa;
- b) myyntipäätöksen täytäntöönpano on ehdollinen sille, että kaikki A-Tulkkaus Oy:n osakkeenomistajat allekirjoittavat osakkeiden myyntiä koskevan kauppakirjan ja osakkeenomistajista Vantaa, Helsinki, HUS ja Kerava allekirjoittavat hankintasopimuksen ostajan kanssa; ja
- c) kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä valtuutetaan allekirjoittamaan liitteenä 1 oleva yksityiskohtaiset ehdot sisältävä osakkeiden kauppakirja ja tekemään kauppakirjaan vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä laatimaan ja allekirjoittamaan osakekaupan täytäntöönpanoon liittyvät asiakirjat.

Lisäksi konsernijaosto päättää

- d) kehottaa rahoitusjohtajaa sekä A-Tulkkaus Oy:tä menettelemään siten, että A-Tulkkaus Oy irrotetaan konsernitilistä ja sen konsernilimiitti lakkautetaan;
- e) tehdä yhdessä muiden A-Tulkkaus Oy:n osakkeenomistajien kanssa liitteen 2 mukaisen osakkeenomistajien yksimielisen päätöksen ennen kaupan täytäntöönpanoa ja valtuuttaa konsernilakimies Samuli Vartiaisen allekirjoittamaan päätöspöytäkirja;
- f) kohtien d) ja e) päätösten olevan ehdollinen sille, että kaupunginhallitus päättää osakkeiden myynnistä ja tulkkauspalveluiden hankinnasta ostajalta kilpailutuksen valmistelun ajaksi.

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Merkittiin, että apulaiskaupunginjohtaja vs. Sole Askola-Vehviläinen poistui yhteisöjäävinä asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Kaupunginhallitus 16.11.2020 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) kaupunki myy omistamansa A-Tulkkaus Oy -nimisen yhtiön osakkeet eli yhteensä 1006 osaketta velattomaan kauppahintaan 2,85 milj. euroa;
- b) myyntipäätöksen täytäntöönpano on ehdollinen sille, että kaikki A-Tulkkaus Oy:n osakkeenomistajat allekirjoittavat osakkeiden myyntiä koskevan kauppakirjan ja osakkeenomistajista Vantaa, Helsinki, HUS ja Kerava allekirjoittavat hankintasopimuksen ostajan kanssa; ja

- c) kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä valtuutetaan allekirjoittamaan liitteenä 1 oleva yksityiskohtaiset ehdot sisältävä osakkeiden kauppakirja ja tekemään kauppakirjaan vähäisiä tai teknisiä muutoksia sekä laatimaan ja allekirjoittamaan osakekaupan täytäntöönpanoon liittyvät asiakirjat.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Liite 1 / Kauppakirjaluonnos ja Myyjän Vakuutukset liite
- Liite 1 / Kauppakirjaluonnos ja Myyjän Vakuutukset liite (salassa pidettävä; Julkl 24 §:n 1 mom. 20 k)
- Liite 2 / Osakkeenomistajien yksimielinen päätös, luonnos

Täytäntöönpano: konserniohjaus ja -valvonta

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

konserniohjauksen päällikkö Riikka Kiljander-Kiiskinen, (etunimi.sukunimi@vantaa.fi)